

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Zafiri és társai Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Csete Ibolya ügyvéd által képviselt I. rendű, a dr. Patay Géza ügyvéd által képviselt II. rendű, a dr. Fenyőházi Mária ügyvéd által képviselt III. rendű felpereseknek, a jogtanácsos által képviselt **Közbeszerzések Tanácsa Közbeszerzési Döntőbizottság** (1024 Budapest, Margit krt. 85.) alperes ellen közbeszerzési ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében, amely perbe a felperes oldalán a dr. Fenyőházi Mária ügyvéd által képviselt, és az alperes oldalán az elnök-vezérigazgató által képviselt beavatkoztak, a Fővárosi Bíróság 2009. január 14. napján kelt 14.K.30.193/2008/12. számú ítélete ellen az I. rendű felperes 15., a II. rendű felperes 14., a III. rendű felperes 17. sorszám alatt bejelentett fellebbezésére meghozta az alábbi

Í T É L E T E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, az alperes D.676/14/2007. számú határozatát a Kbt. 88. § (1) g) pontjára tekintettel, a Kbt. 81. § (3) bekezdésének, valamint a Kbt. 91. § (1) bekezdésének sérelmét megállapító és a bírságot kiszabó részében hatályon kívül helyezi és az alperest új eljárásra kötelezi, ezt meghaladó részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. felperesnek 30.000 (harmincezer) forint együttes első- és másodfokú részperköltséget, míg a II.r. felperesnek 30.000 (harmincezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, és a III.r. felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint együttes első- és másodfokú részperköltséget.

Kötelezi az I.r. felperest, hogy 10.000 (tízezer), a III.r. felperest, hogy 20.000 (húszezer) forint kereseti és fellebbezési részilletéket fizessen meg a Magyar Államnak az adóhatóság külön felhívására.

A II.r. felperes kereseti és fellebbezési illetékét teljes egészében az I.r. és III.r. felperes kereseti és fellebbezési illetékét összességében 51.000 (ötvenegyezer) forint mértékben az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A II. rendű felperes ajánlatkérőként hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos közbeszerzési eljárást indított ... város hulladék kezelésének és hulladék szállításának 10 évig tartó ellátása érdekében. A részvételi felhívásban külön-külön kérte ajánlat benyújtását a hulladékkezelésre, (becsült értéke 4 millió forint), és a hulladékszállításra (becsült értéke 40 millió forint), és külön határozta meg a bírálati részszerzőpontokat is. A hulladékkezelés egyik bírálati részszerzőpontja volt a minél alacsonyabb hulladék-átvételi díj. A részvételi szakaszt követően a felek két fordulóban tárgyaltak, az első forduló során az ajánlatkérő pontosította az ajánlatkérési dokumentáció részét képező közszolgáltatói szerződéstervezet 3.24, és 3.48. pontjait, azzal, hogy az ott meghatározott hulladékmennyiség (7472 tonna) 2/3 része származik ... városból, a hulladékkezelési díjat pedig a felek ... városban állandó lakcímmel rendelkező lakosok, vagy az ott székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek által beszállított hulladékokra vonatkoztatják. Az ajánlattételi határidőre mások mellett a III. rendű felperes és egyben felperesi beavatkozó, valamint az alperesi beavatkozó nyújtottak be ajánlatot. A III. rendű felperes a hulladékkezelésre végső ajánlatként a bruttó hulladék átvételi díjat 0,06 forint/kg ajánlati árban jelölte meg, míg a többi ajánlattevő ajánlata 2,10-5,60 forint/kg között mozgott. A II. rendű felperes az ajánlatokat elbírálta, a III. rendű felperes ajánlatát hirdette ki nyertesként, míg a második legjobb ajánlatot az alperesi beavatkozó tette.

Az alperesi beavatkozónak a nyertes hulladékkezelésre tett részajánlata tekintetében, a kezelési díj részszerzőpontjára adott 0,06 forint/kg vállalása miatt, a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 86-87 §-aira alapított, az indokoláskérés elmulasztására és a kirívóan alacsony ellenszolgáltatásra hivatkozó jogorvoslati kérelmére eljáró alperes a D.676/14/2007. számú határozatában megállapította, hogy a II. rendű felperes megsértette a Kbt. 86. § (1) bekezdését, a Kbt. 88. § (1) bekezdés g) pontjára tekintettel a Kbt. 81. § (3) bekezdését, valamint a Kbt. 91. § (1) bekezdését. A II. rendű felperest 3 millió forint bírsággal sújtotta. A hulladékkezelési átvételi díj ajánlati elemnél jelentkező jelentős nagyságrendű különbségek miatt az ajánlatkérő terhére róta az indokoláskérés elmulasztását, egyben megállapította, hogy a III. rendű felperes ajánlata kirívóan

alacsony árat tartalmazott, ezért az érvénytelen. Az ajánlatkérő által benyújtott írásbeli indokolást (üzemeltetési kalkulációt) alkalmatlannak ítélte arra, hogy abból megalapozott következtetést vonhasson le arra, hogy a nyertes vállalási árán a szolgáltatás teljesíthető. A bírság összegének meghatározása során a beszerzés nettó 44 millió forintos értékét vette figyelembe.

Az elsőfokú bíróság határozatának felülvizsgálata iránt az I-III. rendű felperesek terjesztettek elő keresetet. Az alperes határozatának hatályon kívül helyezését és a bírság mellőzését kérő I. rendű felperes a keresetében az anyagi jogi sérelmet illetően azzal érvelt, hogy a Kbt. 86. § (1) bekezdésének törvényi szövege kirívóan alacsonyra „értékelt” ellenszolgáltatásról rendelkezik, ennek megállapításához az ajánlatokat értékelni kell, amely az ajánlatkérő joga. Az ajánlatkérő nem értékelte kirívóan alacsonynak az III. rendű felperes ellenszolgáltatását, nem volt köteles ezért indokolást kérni, következésképpen nem sérülhetett a Kbt. 86. § (1) bekezdése. A nyertes ajánlattevő a 2007. november 21-i tárgyaláson indokolta saját ajánlati árát, az a II. rendű felperes számára elfogadható és a gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethető volt, így a Kbt. 86. § (4) bekezdése szerint nem kellett az ajánlatkérőnek érvénytelenné nyilvánítania a nyertes ajánlatát. Az alperes azzal, hogy a hulladékkezelésre lefolytatott eljárást az attól független hulladékszállítási eljárással összekapcsolta megsértette a Kbt. 88. § (1) bekezdés g) pontját, és a Kbt. 91. § (1) bekezdését, mert úgy tekintette érvénytelennek a III. rendű felperes hulladékszállításra tett részajánlatát, hogy a hulladékszállítás ajánlati elemeit nem is vizsgálta a hulladékkezelésre adott érvényes részajánlatra pedig alaptalanul állapított meg érvénytelenséget. A bírság kiszabása a Kbt. 341. § (4) bekezdésének sérelmével történt, mert a közbeszerzés értéke - amint az az eljárás eredményéről közzétett értesítőben is szerepel - az alperesi határozatban szerepeltetett 44 millió forinttal szemben, 4 millió forint.

A II. rendű felperes keresetében a bírság mértékének megváltoztatását kérte, mert az alperes határozata szerint kizárólag a hulladékkezelésre lefolytatott eljárás során követett el jogsértést, ezért a szankció mértékét is ezen részterület értékéhez képest kellett volna meghatározni. Az alperes a közbeszerzés értékének 6,8%-át kitevő bírság kiszabását látta a jogsértés súlyával arányosnak, a bírságmérték helyes összege, 4 millió forintba vetítve ezért 272.000 forint.

A III. rendű felperes keresetében az alperes határozatának hatályon kívül helyezését és a bírság mellőzését, a jogorvoslati kérelem elutasítását kérte. Az I. rendű felperessel egyezően kifogásolta, hogy a két egymással összefüggésben nem álló ajánlatrész közül az alperes érvénytelenné nyilvánító döntése nemcsak a hulladékkezelés ajánlati részre vonatkozott, állította, hogy a másik résztől függetlenül a hulladékszállítási részajánlat még érvényes maradt. Előadta, hogy a közszolgáltatói szerződéstervezetnek a tárgyalások szerinti módosulása azt jelentette, hogy jogosulttá vált a nem tolnai lakosoktól a hulladékmennyiség piaci áron történő átvételére és kezelésére, ennek bevétele nemcsak, hogy fedezné a teljes mennyiség hulladékkezelési költségét, a tevékenységet még nyereségessé is tenné, amint azt az üzemeltetési kalkulációja is mutatta. Ajánlata nem volt kirívóan

alacsony, a hulladékkezeléssel kapcsolatosan előírt feltételek betartásáról a II. rendű felperest a tárgyaláson meggyőzte. Az alperes tévesen határozta meg a közbeszerzési eljárás értékét 44 millió forintban.

Az elsőfokú bíróság az egyesített perben hozott ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Elfogadva az alperesi érvelést a Kbt. 86. §-át úgy értelmezte, hogy annak rendelkezései egymásra építkeznek, az (1) bekezdés alapján az ajánlatkérőnek értékelési kötelezettsége van, amelyhez hozzátartozik, hogy legalább magyarázatot kérjen arra vonatkozóan, hogy a többi ajánlathoz képest egy adott ajánlatnál miért mutatkozik eltérés. Az indokoláskérési kötelezettség teljesítése mindent megelőz, mert az ajánlatkérő az írásbeli indokolás után kerül abba a helyzetbe, hogy megalapozottan döntsön az abban foglaltakról és ehhez képest éljen a további rendelkezések adta jogszabályi lehetőséggel. A II. rendű felperes elmulasztott írásbeli indokolást kérni arról, hogy a III. rendű felperes milyen indokok alapján tud elérni 6 fillér/kg-os bruttó átvételi díjat. A kirívóan alacsony ellenszolgáltatás megítélését nem az ajánlatkérő szubjektív meggyőződéséhez, hanem objektív gazdaságossági kritériumokhoz kötötte, és úgy ítélte meg, hogy az objektíve látható kirívó aránytalanság miatt az írásbeli indokoláskérés hiánya az, amely a Kbt. 86. § (1) bekezdése, és ennek folyamányaként a Kbt. 86. § (4), 88. § (1) bekezdés g) pontja, valamint 91. § (1) bekezdése sérelméhez vezetett. A Kbt. 86. § (1) bekezdése szerinti kötelezettsége az ajánlatkérőnek a közbeszerzési eljárás során keletkezhet, ezért a III. rendű felperes által a jogorvoslati eljárás során előadottakat, illetőleg a becsatolt számításokat irrelevánsnak találta. Elfogadta az alperes döntését megalapozottnak a bíróság kiszabására, mert a közbeszerzés megkezdésekor az I. rendű felperes a Közbeszerzési Értesítő Szerkesztőségébe megküldött felhívásban nem bontotta meg érték szerint a szerződés mennyiségét, az alperes ezért nem volt abban a helyzetben, hogy el tudja különíteni a két részterület értékét.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek fellebbezést terjesztettek elő. Az I. rendű felperes fellebbezésében kereseti kérelme szerint az ítélet megváltoztatását, az alperes határozatának bírságra kiterjedő hatályon kívül helyezését kérte. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában hiányosan ismertette a kereseti kérelmét, mert az a jogsértő határozat hatályon kívül helyezésére irányult. Fenntartotta a két részajánlat elkülönülésére, a beszerzés értékére, a Kbt. 86. § (1) bekezdésére, az „értékelt” kifejezés értelmezésre és az érvénytelenség jogsértő megállapítására kifejtett kereseti indokait. Kiemelte, hogy a szerződéses feltételekben történt változásokat, a tárgyaláson elhangzottakat az első tárgyalás jegyzőkönyve egyértelműen rögzíti. Tévesnek ítélte az elsőfokú bíróságnak az ajánlatkérői döntés szubjektív és objektív jelzőkkel történő megkülönböztetését, azzal, hogy ilyen kategóriákat a Kbt. nem ismer. Kettéosztotta az ajánlati elemeket a szerint, hogy azok teljesítése az ajánlattevőtől vagy az ajánlatkérőtől függ. Ezt azért tartotta fontosnak, mert megítélése szerint komplex, a szerződés összes feltételét, az azt befolyásoló tényezőket is figyelembe vevő vizsgálat során dönthet az ajánlatkérő úgy, hogy egy alacsony értékű ajánlatot nem értékel kirívóan alacsonynak, és éppen ezért nem kér magyarázatot. Nem tartotta

elfogadhatónak olyan joggyakorlat kialakítását, amely ellehetetleníti a kiemelten előnyös, alacsony ellenszolgáltatási díjú szerződés megkötését.

A II. rendű felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének kereseti kérelme szerint megváltoztatását, a bíróság mérséklését kérte az elsőfokú eljárásban kifejtett indokai alapján.

A III. rendű felperes fellebbezésében a kereseti nyilatkozatának fenntartásával, a két részajánlat függetlenségére és a bíróság alapjának meghatározására kifejtett érvei szerint az ítélet megváltoztatását kérte. Nem látta értelmezhetőnek az elsőfokú bíróságnak a szubjektív és objektív ajánlatkérői döntésre vonatkozó érvelését.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, az alperesi beavatkozó a fellebbezésekre tett ellenkérelmében, osztva az elsőfokú bíróság jogi okfejtését, az ítélet helybenhagyását kérte és költséget igényelt.

Az I. és a III. rendű felperes fellebbezése részben alapos, a II. rendű felperes fellebbezése alapos.

A Legfelsőbb Bíróság KK.34. számú állásfoglalása szerint a kereseti kérelemhez kötöttség nem érvényesül a tekintetben, hogy a felperes hatályon kívül helyezést vagy megváltoztatást kér, ez okból az elsőfokú bíróságnak az I. rendű felperes kereseti kérelmének ítéleti összefoglalása nem lehet jogsértő.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által feltárt releváns tényállást azzal egészíti ki, hogy a Közbeszerzési értesítő 2007. december 19-ei, 144. számában az eljárás eredményéről közzétett tájékoztató szerint a hulladékszállítás értéke 40 millió forint, a hulladékkezelés értéke 4 millió forint. A jogvita elbírálása szempontjából így kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság döntése az alábbiak szerint, részben helytálló:

Az ajánlatkérőnek kell döntenie arról, hogy az ellenszolgáltatás kirívóan alacsony mértékű-e, ugyanakkor az ajánlattevőknek is jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy a versenytársak teljesíthető vállalásai versengjenek a közbeszerzés alapján kötendő szerződés elnyeréséért. Az ajánlatok értékelése folyamatának részét képezi a Kbt. 86. § (1) bekezdése által szabályozott indokoláskérés jogintézménye, amely azt a célt szolgálja, hogy azon keresztül objektív alapon kiszűrhető legyen az ajánlati árral összefüggésben tett túlzó ajánlati feltétel. A Kbt. 86. § (1) bekezdése szerinti értékelés nem azt jelenti, hogy az ajánlat kirívóan alacsony ellenszolgáltatást tartalmaz, a jogintézménynek ugyanis nem az a rendeltetése, hogy arra tegyen az ajánlatkérő megállapítást, ténylegesen teljesíthető-e a megajánlott áron a szolgáltatás, hanem az, hogy ennek kétségesége esetén magyarázatot kérjen. Az indokoláskérést a Kbt. ezért kötelezettségként fogalmazza meg, az ajánlatkérő döntési szabadsága abban áll, hogy releváns ajánlati elemek alapján megítélje, hogy felmerülhet-e a kirívóan alacsony ellenszolgáltatás veszélye. E jogosultsága azonban nem vezethet odáig, - ha az adatok ennek veszélyét igazolják - hogy kellő

ok nélkül mellőzze az indokoláskérést. Az ajánlatkérő az ajánlatok bontását követően, a konkrét ajánlat birtokában, a bemutatott adatok, tények, körülmények alapján dönt arról, hogy indokoláskérésre szükség van-e, vagy sem. A 86. § (1) bekezdése szerinti indokoláskérés kötelezettség helyes felismerésének a törvényi következménye a Kbt. a 86. § (2) és (4) bekezdéseiben szabályozott eljárás alkalmazása, melynek eredményeként kialakulhat az objektív adatokon nyugvó meggyőződés az ajánlati elem elfogadhatóságára nézve. Az elsőfokú bíróság félreérthető módon alkalmazta ugyan az objektív-szubjektív szavakat az ajánlatkérői magatartás meghatározására, de tartalmát tekintve a másodfokú bíróság által kifejtettek szerint értelmezte a Kbt. 86. § (1) bekezdését.

Egy alacsony ár is lehet reális, illetőleg alacsonynak mutatkozhat egy irreálisan magas ár mellett. Egyetért a másodfokú bíróság azzal az I. rendű felperesi érveléssel, hogy a beszerzés egésze, az ár kalkulációt meghatározó valamennyi releváns elem ismeretében kell az ajánlatkérőnek megítélnie azt, hogy adott ajánlati ár miként értékelendő. Ezért írja elő a Kbt., hogy az ajánlatkérő az általa lényegesnek tartott ajánlati elemekre vonatkozó adatokat kérje be. Az ellenszolgáltatás mértékéről csak akkor alakíthat ki reális képet, ha az alacsony ellenszolgáltatást ajánlótól indokolást kér, és a kapott - a törvény szerint - objektív alapú választ elfogadhatónak tartja. Az indokoláskérés intézménye nem gátja az ajánlatkérő alacsony ellenszolgáltatás elérésére irányuló törekvésének, ellenkezőleg az ajánlatkérő érdekét szolgálja azzal, hogy időben meggyőződhet a vállalat teljesíthetőségéről.

A III. rendű felperesnek a hulladékkezelésre tett ajánlati ára és a többi ajánlati ár között - egyértelmű, számszakilag mérhető - jelentős eltérés mutatkozott. A tárgyalási jegyzőkönyvek - ellentétben az I. rendű felperes állításával - nem dokumentáltak olyan indokoláskérést és arra adott választ, amelyek a nyertes ár korábbi és a többi ajánlattevői ártól jóval alacsonyabb mértékét magyarázták volna. Ilyen jegyzőkönyvi részt az I. rendű felperes a másodfokú eljárásban elért tárgyalási jegyzőkönyvekben nem tudott megjelölni. Az első tárgyalás jegyzőkönyvében rögzített szerződéses feltételek változásából egyenesen nem következett az alacsonyabb ár megajánlásának magyarázata. Ezt támasztja alá, hogy csak később, a jogorvoslati eljárásban került sor annak kimunkálására, hogy milyen összefüggésben áll a szerződéses feltételek változása a 6 filléres ajánlati árral. Ez utóbbi dokumentumban a III. rendű felperes a számszaki levezetéshez tény és várható adatokkal kalkulált, köztük szerepelt, hogy a 2.500 tonna mennyiségre a beszállítóktól 7,50 Ft/kg árat fog kérni, amely elegendő forrása lesz a koncessziós díj megfizetésének. Mivel az üzemeltetési kalkuláció a jogorvoslati szakban keletkezett, az így kimunkált eredményre az ajánlatkérő az indokolás szükségességének elvetését nem alapíthatta. A II. rendű felperesnek észlelnie kellett volna, hogy annak ellenére, hogy az ajánlattevők azonos feltételek ismeretében voltak a tárgyalások során, a hulladékkezelési díjra tett ajánlati árak jelentős szórást mutattak, külön magyarázat nélkül nem lehetett számára nyilvánvaló a nyertes árajánlat vállalásának teljesíthetősége. A Kbt. 86. § (1) bekezdése szerinti indokolás a nyertes árajánlatánál jelentkező aggályt elháríthatta,

vagy megerősíthette volna. Ilyen indokolásbeli kiegészítéssel helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az ajánlatkérő köteles lett volna indokolást kérni, ezt elmulasztotta, ezzel megsértette a Kbt. 86. § (1) bekezdését. E megállapítás jogszerűségét vitató az I. rendű felperesi fellebbezés következtelen, mert egyrészt az értékelés ajánlatkérői szabadsága, ekként a kérdésfeltevés mellőzésének jogszerűsége mellett érvelt, másrészt állította, hogy a tárgyalások során tisztázta az alacsony ár okát, tehát maga is szükségesnek vélte a kérdésfeltevést. Mindezekre figyelemmel az I. rendű felperes fellebbezése e részben nem alapos.

Az alperes az érvénytelenséget a Kbt. 88. § (1) bekezdés g) pontjára alapította. Szükséges volt ezért annak eldöntése, hogy a Kbt. 86. § (1) bekezdése szerinti kérdésfeltevés elmulasztása eredményezheti-e az ajánlatnak a Kbt. 86. § (1) bekezdés g) pontja szerinti érvénytelenségét. A felhívott jogszabályhely a Kbt. 86. § (4) bekezdésére utal. Ebből következik, hogy a kirívóan alacsony ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlat esetében csak akkor mondható ki a g) pont szerinti érvénytelenség, ha az ajánlatkérő a 86. § (4) bekezdése szerinti eljárást lefolytatta, azaz az indokolás alapján meggyőződött arról, hogy az nem elfogadható és a gazdasági ésszerűséggel nem összeegyeztethető. Ebben az a jogalkotói akarat tükröződik, hogy az ajánlatkérő a többi ajánlattevő értesítése mellett, a törvény által körülírt vizsgálat után, nyilváníthasson egy ajánlatot érvénytelennek a kirívóan alacsony ellenszolgáltatást tartalmazó vállalat miatt. A Kbt. 86. § rendszerbeli értelmezéséből sem vezethető le az, hogy a 86. § (1) bekezdése szerinti indokoláskérés elmaradása közvetlenül eredményezhetné a Kbt. 88. § (1) bekezdés g) pontja szerinti érvénytelenséget, a Kbt. 86. § (1) bekezdése alkalmazásakor ugyanis az ajánlat alapján csak feltételezhető, hogy az ajánlat kirívóan alacsonynak értékelt ellenszolgáltatást tartalmaz, ebben a szakaszban az ajánlatkérő az erről való meggyőződését, a Kbt. által meghatározott módon, még nem alakíthatta ki. Nem fogadta el ezért a másodfokú bíróság azt az okfejtést, amelyet az elsőfokú bíróság a Kbt. 86. § (1) bekezdése és a 88. § (1) bekezdés g) pontja szerinti összefüggésre nézve munkált ki.

Az Kbt. 323. § (1) bekezdésében felsorolt kérelmezői kört illeti az a jog, hogy az adott ajánlati ár teljesíthetőségének kétségessége esetén az indokoláskérés elmaradását, a nyertes ajánlat érvényességét vitathassa a döntőbizottság előtt. Az alperes eljárása során az ajánlatkérői döntés helyességét vizsgálja meg a Kbt. által szabályozott eltérésekkel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) szerinti eljárási rendben. Módja van ezért arra, hogy a felajánlott bizonyítékokat értékelje, a tényállás tisztázása érdekében bizonyítékokat szerezzen be. Az indokoláskérés hiányában az alperesre hárult a jogorvoslati eljárás során annak megállapítása, hogy a nyertes ajánlata valóban érvénytelen volt-e. Az ellenszolgáltatás mértékének vizsgálatába téves jogi álláspontjánál fogva az alperes nem bocsátkozott. A közigazgatási eljárás során felajánlott bizonyítékok és érvek objektív (számszaki) értékelését nem végezte el, nem vizsgálta, hogy a nyertes ajánlattevő által a beszállítóktól kérni kívánt piaci ár reális, és olyan nagyságrendű-e, amely összességében nyereségessé teszi a hulladékkezelési tevékenységet, fedezetet

nyújt-e 0,06 forint/kg ajánlati árra. Nem győződött meg arról, hogy a nyertes ajánlattevő a piaci viszonyokhoz, a gazdálkodásához, az árpolitikájához képest az általa megajánlott áron reálisan tudja-e teljesíteni az ajánlatkérő elvárását. Határozatának indokolása olyan objektív alapú, a gazdasági ésszerűséget is figyelembe vevő levezetést nem tartalmazott, hogy miért tekintette a nyertes ajánlati árat kirívóan alacsonynak. Pusztán a jelentős árkülönbség tényére érvénytelenséget alapozni nem lehet, mert ennek fennállása csak a 86. § (1) bekezdése körében bír relevanciával. Ilyen indokok alapján az I. és a III. rendű felperes fellebbezése az érvénytelenség jogszerűtlen megállapítása tekintetben helytálló volt, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával, az alperesi határozatot e részében hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.

Az ajánlatkérő egy közbeszerzési eljárást folytatott le, két elkülönült részre. A részekre bontásnak csak annyiban lehet jogi relevanciája, amennyiben azt a Kbt. szabályai megengedik. Ilyen az érvénytelenség kérdése. A Kbt. 322. § (1) bekezdése értelmében az alperes kérelemre vagy hivatalból jár el. Az alperes eljárását kérelemre folytatta le, a Kbt. 334. § (1) bekezdése szerinti hivatalbóli eljárás az ügyben nem volt. Az alperes döntése a hulladékkezelés részajánlati részre korlátozódott, e részben állapította meg az ajánlat érvénytelenségét, mindez az alperesi határozat indokolásából egyértelműen kitűnik. A rendelkező résznek a közbeszerzés tárgya szerinti megfogalmazása, az ajánlatkérő terhére a jogsértés megállapítása nem jelenti a hulladékszállításra vonatkozó ajánlati rész érvénytelenségének a megállapítását, erre nézve az alperes az elsőfokú eljárás során egyértelmű nyilatkozatot tett, melyet az első fokú ítélet is rögzített, nem volt tehát a határozatnak olyan része, melyet az I. és III. rendű felperesek kifogásoltak, fellebbezésük ez okból sikertelen.

A Kbt. jelentős változást hozott a korábbi szabályozáshoz képest a bírság kiszabására vonatkozó rendelkezésekre nézve. A szabályozás lényege, hogy - a korábbi, jogsértés megállapításakor kötelező bírságolás helyett - csak két - a törvényben meghatározott - esetben kötelező a bírság kiszabása. Az összes többi esetben a Döntőbizottság megítélésén múlik, hogy alkalmaz-e bírságot vagy nem. A jelenlegi szabályozás lehetőséget nyújt 1 Ft és a beszerzés értékének 30%-a közötti összeg megállapítására (ide nem értve a kötelező bírság két esetét). A Kbt. 341. § (3) bekezdése segíti az alperest annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, illetőleg milyen mértékben, erről az eset összes körülményei, köztük a beszerzés értéke alapján kell döntenie. Az alperes számára biztosított mérlegelési jog - és nem a Kbt. közbeszerzés értékét meghatározó rendelkezések - adnak lehetőséget az alperesnek arra, hogy igazodva a jogsértés súlyához a beszerzés értékének azt a részét vegye figyelembe, amelyre nézve a jogsértést megállapította. A bírság kiszabására vonatkozó rendelkezések alkalmazása során az alperes akkor jár el a mérlegelés szabályait betartva, ha igazodik ahhoz a döntéshez, amelyet a jogsértésről hozott. Ha részajánlattétel lehetősége esetén jogsértést csak egyes részajánlatokra állapít meg, akkor a mérlegelése során e tény nem hagyhatja figyelmen kívül. Az elsőfokú bíróság ítéleti megállapításával ellentétben az

alperesnek a határozathozatal időpontjában az eljárás eredményéről közzétett tájékoztató, az összegzés, a tárgyalási jegyzőkönyvek alapján nem lehetett kétsége az általa vizsgált rész értékét illetően. Helytelenül állapította meg ezért az elsőfokú bíróság a bírságot megállapító rendelkezés jogszerűségét, az alperesi döntés okszerűtlen, ekként jogszerűtlen, a felperesek fellebbezése e tekintetben alapos volt.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéletábrla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében részben megváltoztatta, az alperes határozatát a Kbt. 88. § (1) bekezdés g) pont, 88. § (3) bekezdése, valamint a 91. § (1) bekezdése sérelmét megállapító és a bírságot kiszabó részében hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte, míg a Kbt. 86. § (1) bekezdésének sérelmére vonatkozó részében az első fokú ítéletet helybenhagyta.

Az új eljárás során az alperesnek a rendelkezésre álló adatok figyelembe vételével kell következtetést levonnia arra nézve, hogy a nyertes ajánlattevő hulladékkezelési díjra adott árajánlata objektív, a gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethető-e. Ehhez képest tud dönten az ajánlatnak a Kbt. a 88. § (1) bekezdés g) pont szerinti érvénytelenségéről és az ajánlatkérő döntés jogszerűségéről. Ehhez képest kell megítélnie, hogy indokolt-e és a vizsgált ajánlati rész értékének a figyelembe vételével milyen mértékben a bírság kiszabása.

A túlnyomó részben pervesztes alperest a másodfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében kötelezte az I-III. rendű felperesek együttes első- és másodfokú részperkötségének megfizetésére.

Az alperesi beavatkozó eljárásával külön költség nem merült fel, így arról rendelkezni nem kellett.

Az I. és III. rendű felperesek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdésének c) pontja, a 46. § (1) bekezdése, valamint a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében a pernyertességük arányának megfelelően kötelesek az első- és másodfokú feljegyzett kereseti és fellebbezési illeték részbeni megfizetésére, míg a teljes mértékben pernyertes II. rendű felperes kereseti és fellebbezési illetékét teljes egészében, az I. rendű és a III. rendű felperes fennmaradó kereseti és fellebbezési illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli, figyelemmel az alperest az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján megillető személyes illetékmentességére.

Budapest, 2009. október 14. napján

Dr. Sára Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Szőke Mária s.k. előadó bíró,
Dr. Páldy Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő